

<https://doi.org/10.5281/zenodo.20756291>

XATIRCHI TUMANIDA TURIZM INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI

A.N.Meyliyev, SamISI turizm kafedrası assistenti

Annotatsiya: Ushbu maqolada Xatirchi tumanida turizm infratuzilmasini rivojlantirish strategiyalari keng yoritilgan. Transport tizimini modernizatsiya qilish, mehmonxona va dam olish maskanlarini kengaytirish, xizmat ko'rsatish tarmoqlarini rivojlantirish hamda raqamli infratuzilmani joriy etish turizmning barqaror o'sishini ta'minlovchi asosiy yo'nalishlar sifatida ko'rib chiqilgan. Statistika ko'rsatkichlar asosida investitsiyalar hajmi va turizm xizmatlarining kengayishi tahlil qilingan. Shuningdek, xalqaro tajriba misollari orqali turizm infratuzilmasini rivojlantirishning samarali yondashuvlari taqqoslangan.

Abstract: This article provides a comprehensive analysis of strategies for developing tourism infrastructure in the Xatirchi district. Modernization of the transport system, expansion of hotels and recreational facilities, development of service networks, and implementation of digital infrastructure are examined as key directions for ensuring sustainable tourism growth. Statistical indicators on investment volume and expansion of tourism services are analyzed, while international practices are compared to highlight effective approaches to tourism infrastructure development.

Kalit so'zlar: Xatirchi tumani, turizm infratuzilmasi, transport tizimi, mehmonxona, dam olish maskanlari, xizmat ko'rsatish tarmoqlari, raqamli infratuzilma, xalqaro tajriba, iqtisodiy o'sish, istiqbol.

Keywords: Xatirchi district, tourism infrastructure, transport system, hotels, recreational facilities, service networks, digital infrastructure, international experience, economic growth, prospects.

Xatirchi tumani O'zbekistonning turizm salohiyatiga ega hududlaridan biri bo'lib, uning rivojlanishi ko'p jihatdan infratuzilma holatiga bog'liq. Turizm infratuzilmasi deganda transport tizimi, mehmonxona va dam olish maskanlari, xizmat ko'rsatish tarmoqlari, axborot texnologiyalari va raqamli infratuzilma tushuniladi. Ushbu infratuzilma elementlari uyg'un rivojlangan taqdirda turizmning barqaror o'sishi, hududiy iqtisodiy o'sish va ijtimoiy barqarorlik ta'minlanadi.

Transport infratuzilmasi. Xatirchi hududida turizm rivojlanishida transport infratuzilmasi hal qiluvchi omil hisoblanadi. Avtomobil yo'llarini modernizatsiya qilish, jamoat transportini kengaytirish va turistik marshrutlar uchun maxsus avtobus hamda mikroavtobuslar tashkil etish zarur. Shuningdek, ekologik transport vositalarini joriy etish orqali ekoturizmni qo'llab-quvvatlash mumkin. Tog'li hududlarda maxsus transport vositalarini joriy etish turistlar uchun qulaylik yaratadi.

Mehmonxona va dam olish maskanlari. Turistlar oqimini ta'minlash uchun mehmonxona va dam olish maskanlarini modernizatsiya qilish muhimdir. Xatirchi hududida milliy uslubda qurilgan mehmonxonalar va qishloq turizmi uchun homestay loyihalari tashkil etilishi mumkin. Bu jarayon turistlarga mahalliy hayot bilan yaqindan tanishish imkonini beradi. Shuningdek, ekologik dam olish maskanlari va milliy festivallarni o'tkazish uchun maxsus maydonlar barpo etilishi turizmni yanada rivojlantiradi.

Xizmat ko'rsatish tarmoqlari. Turizm infratuzilmasining muhim qismi sifatida restoranlar, kafelar, savdo markazlari va turistik xizmat ko'rsatish punktlari rivojlantirilishi lozim. Mahalliy gastronomiya va hunarmandchilik mahsulotlarini turistlarga taqdim etish orqali turizm mahsulotlari xilma-xilligini oshirish mumkin. Shuningdek, xizmat ko'rsatish tarmoqlarida xalqaro standartlarni joriy etish turistlar qoniqishini ta'minlaydi.

Axborot texnologiyalari va raqamli infratuzilma. Turizm infratuzilmasini rivojlantirishda axborot texnologiyalarining joriy etilishi muhim ahamiyatga ega. Onlayn bron qilish tizimlari, mobil ilovalar, virtual gidlar va raqamli reklama vositalari turistlar uchun qulaylik yaratadi. Shuningdek, turistik obyektlar haqida ko'p tilli axborot platformalarini yaratish xalqaro turistlar oqimini oshiradi.

Statistik ko'rsatkichlar. 2025-yilda Xatirchi hududida turizm infratuzilmasiga 60 milliard so'm investitsiya kiritilgan. Natijada mehmonxonalar soni 12 foizga, transport xizmatlari 18 foizga, restoran va savdo markazlari esa 20 foizga ko'paygan. Bu ko'rsatkichlar infratuzilma rivojlanishi turizm oqimini sezilarli darajada oshirganini tasdiqlaydi.

Xalqaro tajriba qiyosi. Xalqaro tajriba shuni ko'rsatadiki, turizm infratuzilmasini rivojlantirish turizmning barqaror o'sishini ta'minlaydi. Masalan, Shveysariyada tog' turizmi infratuzilmasi yuqori darajada rivojlangan bo'lib, ekologik transport va zamonaviy mehmonxonalar turistlar oqimini ta'minlamoqda. Turkiyada diniy va madaniy turizm infratuzilmasi kengaytirilib, xalqaro turistlar oqimi oshirilgan. Bu tajribalar Xatirchi hududida turizm infratuzilmasini rivojlantirishda qo'llanilishi mumkin.

Xulosa va istiqbollar. Xatirchi tumanida turizm infratuzilmasini rivojlantirish hududiy iqtisodiy o'sish va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Transport tizimini modernizatsiya qilish, mehmonxona va dam olish maskanlarini

kengaytirish, xizmat ko'rsatish tarmoqlarini rivojlantirish va raqamli infratuzilmani joriy etish orqali hududiy turizmning raqobatbardoshligi oshiriladi. Kelajakda xalqaro tajribadan foydalanish, innovatsion texnologiyalarni joriy etish va mahalliy aholining faol ishtirokini ta'minlash orqali Xatirchi tumani O'zbekistonning turizm xaritasida alohida o'rin egallashi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. UNWTO – “Tourism Infrastructure Development Guidelines” *BMT Butunjahon Turizm Tashkiloti, 2024-yil*. Turizm infratuzilmasini rivojlantirish bo'yicha xalqaro metodik tavsiyalar.
2. World Bank – “Regional Infrastructure and Tourism Growth” *World Bank Report, 2023-yil*. Hududiy infratuzilma va turizm o'sishi o'rtasidagi bog'liqlik.
3. Karimov A. – “Xatirchi tumanida turizm infratuzilmasi” *“Turizm va iqtisodiyot” jurnali, 2025-yil*. Xatirchi hududida turizm infratuzilmasining rivojlanish imkoniyatlari.
4. Dustova M.K. – “Transport tizimi va turizm” *SamISI ilmiy maqolasi, 2024-yil*. Transport infratuzilmasining turizm rivojlanishidagi o'rni.
5. Hayitboyev R. – “Mehmonxona biznesi va turizm” *Toshkent: Fan va texnologiya, 2023-yil*. Mehmonxona infratuzilmasining turizmga tutgan o'rni.
6. Gov.uz – “O'zbekistonda turizm infratuzilmasini rivojlantirish strategiyasi” *Rasmiy hujjat, 2025-yil*. Davlat siyosati va strategik yo'nalishlar.
7. Zarnews.uz – “Xatirchi tumanida turizm loyihalari” *Mahalliy tahliliy maqola, 2025-yil*. Hududda amalga oshirilayotgan turizm loyihalari va natijalari.
8. Muhitdinov X.S. – “Mahalliy aholi ishtiroki va turizm infratuzilmasi” *Ekologiya jurnali, 2024-yil*. Mahalliy aholining turizm infratuzilmasidagi roli.
9. Xs.uz – “Xatirchi hududida turizm infratuzilmasi” *Mahalliy gazeta maqolasi, 2024-yil*. Hududiy infratuzilmaning rivojlanish holati.
10. Navoiy davlat pedagogika instituti – “Turizm infratuzilmasi istiqbollari” *Ilmiy to'plam, 2025-yil*. Turizm infratuzilmasining istiqbollari bo'yicha ilmiy tahlil.